

tíðindablaðið sosialurin

Telefon 118 20
Argjavegur 26, 3800 Argir
Postmoga 76, 3800 Tórshavn

Útgevandi: P/f Sosialurin ©
Ábyrgdarblaðstjóri: Jan Müller
Fyrirskotsstjóri: Krisjan Dahl
Bláðólk: Hogni Djurhuus
Randi Jacobsen
Tórfinn Smith
Ljósmyndari: Kálmur Lindenskov
Uppseting: P/f Sosialurin
Prent: P/f Pressan 1981

Fólkafloks- politikkur byggir á misálit

oddagrein

Í TÍÐARSKEIÐNUM frá 8. mai 1985 til 1. november 1986 stóð landskassin fyri rakstrinum av flakavirkinum í Nólsoy.

HETTA, at landsstýrið yvirtók raksturinn av virkinum, komst av, at partafelagið Klyvar, sum átti flakavirkið í Nólsoy, fór á húsa-gang. Fleiri orsøkir vóru til at partafelagið Klyvar fór av knóran-um. Ein orsök var, at virkið var illa útgjørt. Ein onnur var, at virkið upprunliga ikki var byggt til flaka-virki og ein triðja orsök var, at tað sera ringa árið hjá flestu flaka-virkjum í 1984.

MEN, sum longu nevnt, yvirtók landsstýrið raksturinn tann 8. mai 1985. Tann 1. november 1986 varð virkið keypt aftur av einum ný-stovnaðum felag í Nólsoy. Sosial-urin vónar og setir sítt álít til, at raksturinn av hesum virki nú fer at bera seg. Orsøkin til at vit hava hetta álít er tann, at virkið gekk væl í 17 mánaðar. Tøkkina fyri hetta áttu dugnaligir fiskimenn, sum lögdu sína veiðu upp har úti. Tøkkina fyri hetta áttu somuleiðis tey dugnaligu arbeiðs-fólkini á virkinum og virkisleið-slan.

FRÍGGJADAGIN í næstsíðstu viku bar sjónvarpið tey tíðindi, at virkið í Nólsoy teir 17 mánaðar-nar, landið rak tað, gav 1,1 millión í avlopi. Hetta førði til mikla búk-ilsku á Traðarvegnum. Hetta ber oddagreinin í Dagblaðnum seinasta mánadag týðuliga boð um. Fyrst verður sagt, at okkurt rívgandi galið hevur verið við undanfarnu leiðslu, ella er núver-andi leiðslan fíggjarligt flogvit.

OG síðani kemur blaðið til ta niðurstøðu, at har var einki veru-

ligt avlop kortini. Tí 1,1 millión krónur er einki, tá hugsað verður um, at har vóru eingi lán at rinda avdráttir av og at rinda rentur fyri. Men hetta er ikki allur sannleikin. Landsstýrið gjørdi ein sáttmála við búgvíð. Eftir hesum sáttmála skuldi raksturinn rinda neyðugar iløtur í tí tíðini, landið kom at reka virkið. Og hetta snúði seg um 1,2 milliónir krónur. Vónandi duga fólkafloksmenn at rokna. 1,1 millión + 1,2 millón = 2,3 milliónir krónur. Slík upphædd kann renta og avdraga umleið 10 milliónir krónur.

TAD tykist at vera vanlig upp-fatan hjá fólkaflokkinum og Dag-blaðnum, at eiga fólk ikki sjálvi sína fyrirtøku, so verður alt koyrt í knús. Tey eru líkasæl, tey fremja vanrøkt. Tey eru líkaglað annað-hvørt tað er avlop, vanligt árligt hall, ella um tað er risahall ár um ár. Hetta er vorðið sum misálit á føroyingar.

Í NÓLSOY hava fiskimenn, ar-beiðsfólk og virkisleiðsla sýnt, at tey lögdu stóran dent á at reka og umsita tað, sum var ogn hjá øðrum. Slík eru álitisfólk, og tað vóru javnaðarfólk, ið sýndu teim-um álitið, og tí eisini kemur at fáa álít aftur ímóti.

v.

Pensiónin røkkur ikki til bæði útvarps- og sjónvarpsgjald

Eg eri ikki ein teirra, sum fer í bløðini í tíð og ótíð við atfinningum og ábreiðsl-um. Men nú kann eg so ikki bara mæra longur. Sum einsamallur pensión-istur er trupult nokk at fáa endarnar at røkka saman. Pensiónin er bert 3700 kr. Av hesum skulu so allar tær føstu útreiðsl-urnar so sum olja, el, tele-fon, matur o.s.fr.

Nú er tað so, at býr tú

einsamall og í útoyggj, so ynskir tú tær eitthvørt til at stytta tær løturnar við. Eitt nú sjónvarp og út-varp. Men tá postmaðurin nú um dagarnar gloppaði dyrnar og slepti tveimum inngjaldingarkortum inn-ar, fekk eg rætt og slætt ein hvøkk. Tilsamans skulu vit í einum gjalda næstan 1500 kr. Hvør pensiónistur hevur ráð til slíkt? Eingin! Eg fari tí at

heita á okkara myndug-leikar um at bera so í bandi, at vit pensiónistar onkursvegna fáa hjálp til at gjalda hesi avgjöld fyri. Hvi kunnu tit so ikki sum eitt lið í royndini at hjálpa eldri og gomlum og serliga teimum, ið búgva einsa-møll, lækka sjónvarps- og útvarpsgjaldið!

Einsamall á bygð

Virða ikki egnar samtyktir

Ymiskt er hvat bløðini fáa burtúr vitjanini hjá amerikansku fregattini McCloy. Fyri og ímóti NATO, atomvápnum, WAPA, friði, Føroyum, USA etc.etc.

Hvat hugsar ein »meðal hampamaður«? Ikki limur í nokrum politiskum flokki, men sum bert tekur sær rætt til — við hvørt valskeið — við atkvøðu-seðlinum í hondini, at fella sín dóm.

Áðrenn eg spákaði mær oman á Molan henda morgunin, hevði eg hoyrt úttalilsini frá varaløg-manni (Føroya Lands-stýri) og eisini hoyrt um brevíni til móðurlandið Danmark, og eyðmýkjandi, onkisigandi svar teirra — sum tá ið tú troystar eitt grátandi barn.

Nógvir tankar runnu mær í huga, meðan eg gekk oman eftir henda morgunin:

1. Hvi áleghi landsstýrið ikki Tórshavnar Komm-unu boð um ikki at útvega keipláss — um teir yvir-hevur meintu nakað við mótmælið?

2. Vildi Tórshavnar Kommuna akta slík boð?

3. Vildi havnarfútarnir akta kommunu ella lands-stýrið?

4. Kom lögreglan á staðið, hvat so?

5. Kundi tað koma so langt, at Landsstýrið ikki læt seg eyðmýkja og undirstrikaði síni boð ynskir við at lata fø-roysku sjóverjuna leggja seg forðandi fyri McCloy?

6. Ella, skuldu vit sum altíð — og sum danin segði á sinni — »stá med hæn-derne i lommen, som iland-halede torsk«?

Well, eg komin vegin fram.

Á vanni liggja McCloy og ein sleipbátur við fø-royska merkinum í topp. Hetta svaraði jú spurning-unum um Tórshavnar Kommunu og Tórshavnar

Havn. Niðarlaga riður hann Pólinur, aktar heldur boð av europeiska kontinentinum enn frá egnu demokratiskt valdu stjórn síni her heima á landi. Fólkafloksmuran gerst okkum beiskar og beiskari biti við sínum undirgravandi samspæli við útlendskari makt-girnd. Tvi.

Komin nakað nærri sá eg, at á bringarðinum stóðu nakrir ungir menn undir leiðslu av færa teirra — lögtings- og fólka-tingslimi — Óla Breck-mann, ilatin (føroyska?) topphúgvu. Eg tonkti við mær sjálvum: »Ja, nú er hann, Gud hjálpi mær, farin í barrikadurnar við teimum«. Ikki sørt minnti hetta um bílet ein hevur sæð frá fronsku kollvelt-ingini. Hesi neyðardýr. Heimføðingar, sum sigga verðina bert í svartum og hvítum, og hvørs horisont-ur er avmarkaður til síðstu síðu á »Det Bedste« og hvørs mentunargrun-darlag er ein og hvør anti-kommunistisk tekniseria. Men hesir eru jú so ungir og grammir, at teir ikki fyrr enn teir verða eldri, fara at iðra seg um, at teir lótu seg hála eftir nösini av fanatikara, sum ikki virðir avgerðir, ið demo-kratiskt valda Løgting og Landsstýri okkara hevur viðtikið (fólkflokkinum líkt).

Ein symbolskur stuttleiki fór eisini fram á bringarðinum: Tá mynda-maðurin á Sosialinum lyfti fototólið móti bringarð-inum, krøgvaði annar fólkafloksunglingin andlit sitt aftanfyrri føroyska merkið, sum teir hildið imillum sín. Er hetta fyri-brigið ikki júst eyðkenni fyrri fólkaflokkin? At selja vørna undir fólkskum fyri-treytum? Hvussu nógvir »penir«, »kristnir« og »góðir« fólkafloksmenn krøgva seg aftanfyrri Óla Breckmann og lata hann gera skitna arbeiðið?

Tað var tann tíð, hvar ein heit tað vera náttúr-ligt, at fólkaflokkurin — so stórusum hann er — átti at vera við har týd-ningarmiklar avgerðir skuldu takast. Men teir tankar eru nú so langt av landi skotnir, at teir enn ikki hómast. Støðan í dag er tann, at fólkaflokkurin bert fær ávirkan, um hann fær meira enn 50% av øllum atkvøðunum. So einfalt er roknistykkið.

Komin longur út á Molan sá eg mótmælissfólk við skeltum, sum sungu og hildu roðu. Tó dæmði mær ikki, at tey róptu »Yankee go home«. Tað ljóðar ikki væl í minum oyrum. Hesir stakkals kadettar hava ikki biðið um at koma higar, og leggja ikki petti í hvørki okkum ella reservat okk-ara. Mong av hesum neyðardýrunum er komin beinleiðis úr ghettonum og umborð — aftaná stutt skeið í antikommunismu — fyri at livbjarga sær undir amerikansku stríðs-ørnini.

Longur frammi sá eg fleiri hvitar kasjettar. Hetta vóru føroyingar í tænastu hjá donsku lög-regluni. Akta hesir futa-ella landsstýrisboð? hugsaði eg. Óneyðugt er at svara.

Ein havnarfúti roynir at taka ímóti endanum! Havnarfúturnar nýtist ikki at gera slíkt. Hvi taka teir ikki ímóti endunum á øllum skipum?

Útsendir starvmenn av marinustøðini gingu fram-við keieggini, sum um teir áttu alla keina. Onkur unglingi roynir at kasta aftaru kastilinuna út aftur, men verður jagstra-ður burtur av einum »fæðekommandomanni«.

Seinni kom so »en villig færing« um 20-ára aldur og setti trossan fastan.

Byttliga flennandi, spældi «lovn fyrri útlendingunum,